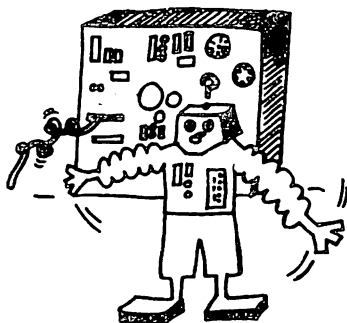

MOGELIJKE TOEPASSING VAN COMPUTERS IN DE ZWAKZINNIGEN- INRICHTING

De populatie van een zwakzinnigeninrichting draagt een speciaal karakter; Niet alleen de handicap van de mensen die daar verblijven is bijzonder, ook de duur van het verblijf is kenmerkend; in het algemeen verblijft de zwakzinnige permanent in een inrichting met mogelijk relatief korte onderbrekingen voor bezoek aan het ouderlijk huis, ziekenhuisopname en vakantie.

Op het eerste gezicht lijkt dit een statisch geheel; bij nader inzien blijkt dat het biofysische en psychosociale milieu van de zwakzinnige een ontwikkeling doormaakt, evenzeer als de zwakzinnige deze zelf doormaakt. Constante en variabele milieugegevens die van de zwakzinnige bekend zijn, kunnen onderscheiden worden in medische en paramedische gegevens sociale en sociaalwetenschappelijke gegevens administratieve gegevens.

Medische en paramedische gegevens bevatten niet slechts de relatief statische gegevens als diagnose, een etiologie van het zwakzinnig zijn, maar ook de meer dynamische, die tot uiting komen in medicatieveranderingen, het resultaat van fysiotherapeutische programma's en de consulten van medische specialisten; het gaat om constateerbare lichamelijke vooruitgang en achteruitgang.

Sociale en sociaalwetenschappelijke gegevens hebben betrekking op het actuele sociale milieu: te denken valt in dit verband aan groepssamenstelling, overplaatsingen binnen de inrichting, contacten met anderen binnen de inrichting: bezigheidsactivering en "therapieën", en buiten de instelling: werkplaats en school.

Ook gegevens vanuit de psychologisch- pedagogische discipline, zoals observatiegegevens en niveaubepalingen, die beiden een neerslag van de ontwikkelingsgang van het individu vormen, behoren ertoe.

Bij de administratieve gegevens beperkt dit artikel zich tot de dienstverlening aan de zwakzinnige in engere zin: de registratie van het beheer van gelden van pupillen.

Als inkomen worden onderscheiden de diverse uitkeringen (AAW, WAO), loon (GSW, anderszins) en bijdragen, van ouders, terwijl uitgaven bestaan uit posten als zakgeld, kleding, ontspanning, vakantie- en reiskosten. Het beheer van dit alles is gekenmerkt door vele mutaties ten gevolge van overplaatsingen, zowel intern als extern, wijzigingen in de uitkeringsbedragen, veranderingen in het uitgavenpatroon en activiteitenprogramma's. De vele mutaties en de procesmatige aard van een en ander vormen een permanente en in omvang groeiende taak van de administratie.

Alle functionarissen die in bovengenoemde kaders werken verzamelen gegevens en slaan deze op en deze opslag van gegevens is in de regel decentraal: de tandarts, de psycholoog, het paviljoenshoofd, de maatschappelijk werker en de geneesheer-directeur, zij allen weten het hunne. Uitwisseling van gegevens kan plaatsvinden als de aard van de gegevens dat toelaat, en als de overlegstructuur van de instelling zodanig is, dat daar incidenteel of periodiek ruimte voor is. In het algemeen kan gesteld worden, dat een ieder beschikt over veel informatie, dat deze veelal niet centraal wordt opgeslagen en dat uitwisseling van de gegevens afhankelijk is van betrokkenen.

Als de informatieverzorging van deze gegevens met behulp van een computer geautomatiseerd wordt, vindt informatie-ontsluiting plaats en worden nieuwe perspectieven geopend. Allereerst blijkt dat de tijd, nodig om bij een gegeven vraagstelling de benodigde informatie te verkrijgen, aanzienlijk wordt verkort. Het wordt bijvoorbeeld mogelijk om binnen zeer korte tijd te weten welke pupillen beneden een bepaalde leeftijd nog geen polio-inenting ontvangen hebben: zonder computer zou een groot aantal pupillendossiers stuk voor stuk moeten worden doorgenomen. Mutatis mutandis geldt dit voor allerlei soortgelijke inventarisaties. Ook kunnen bepaalde vragen aanmerkelijk eenvoudiger en vollediger beantwoord worden, zoals : hoeveel pupillen van beide geslachten in een bepaalde leeftijdscategorie met een (gespecificeerd) zelfredzaamheidsniveau kunnen worden betrokken in een fasehuis-project. Natuurlijk wordt een dergelijke beslissing niet uitsluitend op grond van de computer-output genomen; zeker is echter wel dat geen enkele pupil wordt "vergeten" en dat een objectiever selectie mogelijk is.

Een belangwekkend aspect van een dergelijk databestand is het multi-disciplinaire karakter; werkt de arts of psycholoog momenteel voornamelijk met de hemzelf ter

beschikking staande gegevens, in de hier geschetste ontwikkeling ligt dat heel anders. Doordat alle gegevens centraal beschikbaar zijn kan een bepaalde vraagstelling van velerlei hoeken belicht worden en kunnen gegevens uit meerdere disciplines in beschouwing worden genomen.

Als men zich bij een dergelijk onderzoek niet tot exploratie wil beperken is het essentieel uit te gaan van een concreet idee of een bestaande theorie.

"How to avoid drowning in your data; learning how to swim" is in dit opzicht een actueel devies. De inrichting kan volstaan met apparatuur die gegevens in een geheugen kan opslaan, veranderen, reproducereen bijvoorbeeld op papier of op een beeldscherm, daarop elementaire statistiek kan toepassen en die copieën kan maken van een gedeelte van het bestand (een zgn. utility program).

Met een copie van dat gedeelte van het bestand dat relevant is voor een onderzoeksproject kan de onderzoeker zich voor ingewikkelde statistische bewerkingen verder wenden tot een extern rekencentrum, bijvoorbeeld van een van de universiteiten.

Centrale en geautomatiseerde verwerking biedt mogelijkheden voor een goede controle op een doelmatige en verantwoorde besteding van de aan de inrichting toevertrouwde gelden. Aan de directie van de inrichting en aan andere belanghebbenden kan tevens actuele informatie worden aangeboden. Afdelingen (paviljoenen) kunnen zelfstandiger plannen maken en budgetteren. In dit laatste verband kan gedacht worden aan vakanties- en activiteiten in relatie tot ontspanning en recreatie.

Natuurlijk dient ook aandacht besteed te worden aan de bescherming van de privacy. De discussie hierover die in de gezondheidszorg - en daarbuiten - plaatsvindt, moet zijn beslag nog krijgen. Naar onze mening zal een regeling, waarbij het belang van de betrokkene primaire staat mede afhangen van de vraag welke sector van de gezondheidszorg het betreft (bedrijfsgeneeskunde versus verpleegtehuis om maar eens twee uitersten te noemen) Overigens zal het slechts in een enkel geval wenselijk zijn alle gegevens die over een pupil bekend zijn te reproducereen, wij verwachten echter dat met name onderzoekers in een aantal mogelijk voorstelbare researchprojecten allerminst geïnteresseerd zijn in de identiteit van de betrokkene(n), veel meer zijn zij geïnteresseerd in de samenhang tussen gedragskenmerken en/of diagnoses van allerlei aard.

Samenvattend : de komst van een computer in de inrichting kan als resultaat hebben : eenvoudiger en efficiënter verwerken van gegevens, vollediger en sneller toegankelijkheid voor selectieve vraagstellingen en een basis voor interdisciplinaire research.

H. Stakenburg
J. Wildemans.

Met toestemming overgenomen uit:"Het Ziekenhuis,"
nr. 4, 1980.

.....

VAN DE GENEESHEER-DIRECTEUR
=====

- Aan alle lezers wordt gevraagd zich te willen inzetten voor het bedenken van een toepasselijke naam voor
 - de voetbalclub van de bewoners
 - en de recreatiewoning in Oostvoorne

De sluitingsdatum is een paar weken na verschijnen van deze "Scheepspraet".

De door U bedachte namen voor de voetbalclub moet U in gesloten enveloppe naar het directiesecretariaat sturen; en de namen voor de recreatiewoning wordt U verzocht te sturen aan

de Secretaris van de V.O.C., de Heer M.E. ten Brinke
Klein Vlieland 3
2641 KE Pijnacker.

- Zoals u bekend is, organiseert de "Stichting Internationale Werkkampen" (S.I.W.) dit jaar een studenten werkkamp in H.O. Er worden 20 studenten van verschillende nationaliteit verwacht. Het is de bedoeling dat zij werkzaamheden ter hand zullen nemen, zoals die in de tuin.
Het is echter ook de bedoeling, dat zij een deel van hun dagtaak zullen besteden, samen met U, aan de begeleiding en recreatieve begeleiding van de bewoners.
En vanzelfsprekend stellen zij "gewone contacten" in de vrije tijd met medewerkers van H.O. erg op prijs. Wij kunnen ons tal van activiteiten voorstellen waarvan U juist de contacten en het samendoen met leeftijdgenoten uit een ander land erg zult waarderen. Wellicht bedenkt U ook andere manieren waarop U de studenten zich bij ons thuis kunt doen voelen.

Als coördinatoren, tot wie U zich met vragen kunt wenden, treden op Trudy Lleuwendal en Joost van Lee.